

Stokholmas un Upsalas mācītāja Kārļa Žola ceļa vārdi jaunai nedēļai

13. februārī

Viens no tēliem, ko arvien esmu apbrīnojis gan reliģijas, gan plašākā kontekstā, ir tā sauktā Melnā Madonna. Tās dažādie tēli jau kopš agrīnajiem viduslaikiem sastopami visā kristīgajā Eiropā, arī citur pasaulē. Gan K.G. Junga sekotāji, gan vairāki teologi tajā saskata dzīvu arhetipu, kas ir pašas pasaules dvēseles dziļumos, un, kas kaut ko nozīmīgu vēlas pavēstīt arī mums. Tur nav nogludināta spīduma, dogmatisku teoriju. Tur strāvo arvien neatkarīgs radošums, kuru nevar ierobežot. K. G. Junga ir vilcis paralēles starp Melnās Madonnas tēliem un ēģiptiešu dievieti Izīdu, antropologi – ar seno reliģiju Zemes Mātes tēliem, reliģiju pētnieki – ar daudzpusīgo hinduisma dievieti Kali. No šī tēla strāvo pavisam atšķirīgas varenības un spēka izpausmes, nekā tās, ko sajūtam no tradicionālajiem nevainīgajiem, šķīstajiem un maigajiem Madonnas tēliem. Taču tieši tur spēcīgi atklājas cilvēka meklējumi pēc dvēseles dziļuma un esības plašuma. Jo, lai nedzīvotu virspusēji, sekli, lai nenodalītu sevi no sava pamata, tu nevari izvairīties no tumsas. Dievišķais ir atrodams dziļākajā esības būtībā, kur nereti mēs sastopam tieši šo – pieredzi par tumsu, arī neziņu. Vai varam tur - paši sevī, būt kā savās patiesajās mājās, vai varam pat izturēt paši savas būtības dziļumus, paši savas neizdibinātās dzīles? Vai esam gatavi nokļūt tur, kur nedarbojas pierastie koncepti? Ne vienmēr, jo sastopoties ar šīm pieredžu teritorijām, nereti arī brūk ilūzijas. Protams, drošāk ir zināmajā, skaidrajā...

Tādēļ arī Melnās Madonnas, kas ir arī pašas Dievišķās Gudrības – Sofijas aspekts, un paša Sofijas tēla ienākšana šī laika cilvēka apziņā var raisīt bailes; bailes no nezināmā, neizzinātā, neierobežotā ir tik dabiskas. Šāda sastapšanās saistās ar iztukšošanos, ko teoloģiskā valodā sauc par kenozī. Bet bez tās nav arī iespējams pretējais process – sēšana,

piepildīšana, jeb teoloģiskā valodā sakot – pleroze, par kuru runā arī tā pati Dievišķās Gudrības - Sofijas tradīcija. Šie abi procesi mums ir nepieciešami – bez viena nav iespējams otrs. Arī dabā bez iztukšošanās nav jauna sākuma. Dabā tas ir loģiski ritmisks process. Bet kristīgajā domāšanā šo patiesību par iztukšošanos rāda pats Kristus, kas, kā saka Bībele, “sevi iztukšoja”, lai ar mīlestības spēku īstenotu augšāmcelšanos. Un, lai arī tu kaut ko no tā pieredzētu, arī tev jāstāp arī dziļais, tumšais, aizmirstais, pazaudētais. Tas var būt ilgs process – ilūziju atkrišana, nokāpšana, lai atbrīvotos, atcerētos, un celtos. Šķiet, šis laiks no mums to prasa – ne tikai personīgi, bet arī daudz plašākos mērogos.